

[Начало](#) > ... > [Предприемане На Съдебни Действия](#) > [Къде И Как](#) > [Лихви](#) > Slovakia

ЛИХВИ

Словакия

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Законната лихва“ регламентирана ли е в държавата членка? Ако това е така, какво е определението за „законна лихва“ в държавата членка?

Лихвата за забава представлява санкция за неизпълнение на задължение. Плаща се в допълнение към задължението и се определя като процент от дължимата сума. По закон неизпълнението на парично задължение води до съществена промяна на правата на кредитора и задълженията на длъжника, като в допълнение към задължението за погасяване на дълга се установяват нови права и задължения, без значение дали неизпълнението е причинено от длъжника или не.

По отношение на законната лихва за забава словашкото законодателство прави разлика между лихвата за забава по член 517, параграф 2 от Закон № 40/1964, Граждански кодекс (*Občianský zákonník*), и лихвата за забава по член 369 от Търговския закон (*Obchodný zákonník*). Съгласно гражданското право лихвата за забава не може да бъде договорно определяна, т.е. договарящите страни не могат да определят по-висок от законоустановения размер, за разлика от търговското право, което насърчава предприятията да договарят помежду си лихва за забава; при липса на договорен размер кредиторът има право на лихва за забава в законоустановения размер.

Следователно законната лихва представлява обикновена лихва за забава, чийто размер е определен със закон в зависимост от това дали въпросният случай попада в обхвата на гражданското или на търговското право. Съгласно гражданското право лихвата за забава не може да надхвърля определения от закона размер (т.е. може да бъде договорена по-ниска ставка), като при липса на договорно споразумение лихвата за забава, ако кредиторът поиска такава, автоматично се определя на законоустановения размер. Съгласно търговското право лихвата за забава може да бъде по-висока или по-ниска от законната лихва, като законната лихва за забава се прилага само при липса на договорно споразумение.

2 Ако е предвидена законна лихва, какъв е нейният размер/ставка и какво е правното основание за прилагането му/й? Ако са предвидени различни ставки на законната лихва, какви са обстоятелствата и условията за тяхното прилагане?

Законният размер на лихвата за забава съгласно член 517, параграф 2 от Гражданския кодекс се определя от Постановление № 87/1995 (*nariadenie č. 87/1995 Z.z.*), така че размерът на лихвата за забава да е с пет процентни пункта по-висок от базовия лихвен процент на Европейската централна банка към първия ден на неизпълнение на дадено задължение. Следователно към базовия лихвен процент на ЕЦБ (т.е. ставката за основните операции по рефинансиране) се добавят пет процентни пункта. Лихвените проценти на ЕЦБ за отделни периоди са достъпни на уебсайта на [Националната банка на Словакия](#).

Размерът на лихвата за забава към първия ден на неизпълнение се прилага за целия срок на неизпълнението, като евентуални последващите корекции на базовия лихвен процент на ЕЦБ не засягат размера на лихвата за забава.

В търговското право законната лихва е уредена в член 369 от Търговския закон, в който се предвижда, че при неизпълнение кредиторът има право, в случай че той е изпълнил своите законови и договорни задължения, да изисква лихва за забава в определения в договора размер, без да е необходимо да изпраща специално уведомление. Както е посочено по-горе, в търговските отношения размерът на лихвата за забава може да бъде изменен с договор. Дори когато лихвата за забава е договорно определена обаче, размерът ѝ трябва да съответства на принципите на справедливата търговия. Ако това не е така, правото по такова споразумение не може да бъде защитено, което означава, че дори ако лихвеният процент е бил определен в договор, съдът не може да наложи лихва в размер, който би нарушил тези принципи. Друго изключение засяга дълговете по потребителски договор, при които длъжник е потребителят, като в тези случаи размерът на договорената лихва за забава не може да бъде по-висок от размера, посочен в гражданското право.

Освен това в съответствие със същия член, ако размерът на лихвата за забава не е договорен, длъжникът е длъжен да плати лихва за забава в размера, определен от правителството на Словакия в Постановление № 21/2013 (*nariadenie č. 21/2013 Z.z.*). Законодателството позволява фиксирана и променлива лихва за забава. Фиксираната лихва е равна на базовия лихвен процент на ЕЦБ към първия ден от неизпълнението плюс девет процентни пункта; този размер се прилага за целия срок на неизпълнение на задължението. Следователно евентуална последваща корекция на базовия лихвен процент на ЕЦБ не оказва влияние върху размера на лихвата за забава (ето защо този лихвен процент за забава се нарича фиксиран). Вместо фиксиран лихвен процент обаче кредиторът може да поиска от длъжника да плаща променлива лихва за забава и следователно може да изиска от длъжника да заплати лихва за забава, изчислена въз основа на базовия лихвен процент на ЕЦБ към първия ден на съответното календарно полугодие плюс осем процентни пункта. Ако кредиторът избере променлива лихва за забава, този метод на изчисляване на лихвата (не размерът към момента на възникване на неизпълнението, а методът на изчисляване на лихвения процент) се прилага за целия срок на неизпълнение на задължението. Следователно променливата лихва за забава означава, че лихвеният процент за забава може да се променя в съответствие с промените в базовия лихвен процент на ЕЦБ, валидни към първия ден на съответното календарно полугодие, т.е. към 1 януари и към 1 юли. Лихвените проценти на ЕЦБ за отделни периоди са достъпни на уебсайта на [Националната банка на Словакия](#).

3 Ако е необходимо, налице ли е допълнителна информация относно начина на изчисляване на законната лихва?

Методът на изчисляване на лихвата за забава е определен ясно и разбираемо в законодателството. Текущият размер на лихвата за забава се публикува от Министерството на правосъдието на Словашката република (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) на [неговия уебсайт](#). Неофициално той е достъпен и на следния уебсайт: <https://www.najpravo.sk/>, който често се използва от кредиторите и длъжниците в Словакия, както и от техните адвокати. Този сайт позволява също така лесно изчисляване на лихвата за забава чрез използването на създаден специално за тази цел калкулатор.

4 Предоставя ли се безплатен онлайн достъп до правното основание, посочено по-горе?

В допълнение към връзките по-горе актуалните текстове на относимото законодателство (Гражданския и Търговския кодекс) и на съответните постановления (постановления № 87/1995 и 21/2013) могат да бъдат намерени на следния уебсайт: <https://www.slov-lex.sk/domov>.

Последна актуализация: 06/05/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в

оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.